

TARTALOM

• **Glatz Ferenc:** Az iszlám „három virágkora” 2, 29

FIGYELŐ

- **Major Balázs:** Az arabok az ókorban 3
 - A sivatag hajója (M. B.) • Palmyra (M. B.) 4, 5
- **Maróth Miklós:** Az iszlám születése 6
 - Az arabok és a kereszténység (M. B.) 6
 - Iszlám kronológia (O. E.) 7
 - Mohamed próféta (F. I.) 8
 - Az iszlám (A. B.) 10
- **Major Balázs:** Az arab birodalom fénykora és bukása 12
 - Szunniták, síták, szúfik (A. B.) 16
 - Az arabok a középkori Európában (A. B.) 18
- **Szombathy Zoltán:** Kultúra, magatartásforma, életszemlélet 22
- **Maróth Miklós:** Az arabok és a görög hagyomány 25
 - Az arab tudomány öröksége (Mészáros Ernő, Farkas Ildikó, Major Balázs) 26
 - Ibn Battúta (Nagy Béla) 28

DISPUTA

- **Ungváry Krisztián:** A pesti gettó megmenekülése, 1945 30
- **Sipos Péter:** Egy régi legenda „Újrafelfedezése” 32

MAGYAR ÖRÖKSÉG

- **Hóvári János:** Magyar címer Jeruzsálemben 34

MELLÉKLET

- **Kubinyi András:** A Jagelló-kori magyar állam

Címlapon: A perzsa paradicsom. Miniátúra, Herát, 1553

História

Szerkesztő: Glatz Ferenc

A szerkesztőség tagjai: Demeter Zsuzsanna, Fodor Pál, Kertész István, Sipos Péter, Szász Zoltán, Zsoldos Attila

Olvasószerkesztő: Burucs Kornélia
Munkatársak: Farkas Ildikó, Kocsis Gabriella, Bognár Katalin, Horváth Imre (számítógépes tördelés), Nagy Béla (térkép)
Szerkesztőségi titkár: Oprán Emese

Megjelenik évente tízszer.
 Előfizetési díj 2006-ra: 2900 Ft.

Felelős kiadó: História Alapítvány.
 Szerkesztőség: 1014 Bp., Uri u. 53.
 Tel.: 224-6700/615, 623, 625; tel./fax: 356-0457.
 Levélcím: Pf. 9. Bp., 1250. www.historia.hu
 Bankszámlaszám: 11701004-20125394 OTP

Devizaszámlaszámok: Budapest Bank Rt.
 1051 Bp., Hercegprímás u. 5.
 USD HU47-10103104-82876600-00000997;
 Euró HU46-10103104-82876600-01000309
 Adószám: 19654243-2-41

Szedés, tördelés: MTA TTI Kiadványcsoport.
 Nyomdagrafikai előkészítés: Krónikás Bt., Biatorbágy
 Nyomás: MESTERPRINT Kft., Budapest, Vak Bottyán u. 30-32/B

Terjeszti: LAPKER Rt. és alternatív terjesztők.
 Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág. Előfizethető közvetlen a postai kézbesítőknél, az ország bármely postáján, Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodákban és a Központi Hírlap Centrumnál (Bp., VIII. ker. Orczy tér 1. Tel.: 06-1-477-6388; postacím: Bp., 1900).
 További információ 06-80-444 444; hirlapelofizetes@posta.hu

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

HU ISSN 01392409. Index: 25384

Az iszlám „három virágkora”

7–13. század, 15–19. század, 20. század

„Szeptember 11. az a nap, amely megváltoztatta a világot” – írtuk a Históriaban a 2001. évi megrendítő merénylet után. Írtunk arról, hogy még a legmélyebb gyász közben sem lehet visszatérni 1938–1945-höz, a „kollektív felelősség” gondolatához. Balgaság lenne azért, mert a merénylet az iszlám vallási mozgalmak egyikének nevében jártak el, kollektív elmarasztalást kimondani az iszlámról, netán arab népekről. Sürgettük viszont az okok keresését.

A világfaluiban nem lehet manapság harmonikusan élni – mondtuk –, ha az „alvág” és a „felvág” között akkora szociális és kulturális különbség létezik, mint ma a Föld népei között. Mondottuk: fel kell hagyni a fehér ember arroganciájával, amely palástolja gazdasági érdekeit (a fosszilis energiahordozók iránti igényét) az 1910-es évek óta, amióta robbanómotorokat használunk, és nyomul az olaj után a közel-keleti térségben. Míg a világ más részein megtanulta tolerálni a zsidó-keresztény hitvilágtól és erkölcsi tanításoktól eltérő életelveket, a Közel-Keleten nyolc évtizede akarja a fehér ember elveit elfogadtatni. Ideológiázt az erőszakkal. Ennek az intoleranciának feltehetően akkor lesz vége, ha a fosszilis energiahordozókat a motorokban felváltja valami más energia. (Addig is áldozatnak – előőrsnak? – ott van egy másik, igaz, származását tekintve az arabokkal rokon sémi, de zsidó-keresztény kultúrájú nép, a zsidóság.)

Írtuk 2001 novemberében: a fehér ember Európáján, Amerikáján kívüli népeket alaposabban kell tanulmányozni. Történelmüket, művészetüket, évezre-des életcélrendszerüket. A 21. század kultúrája az identitások pluralizmusára épülhet csak fel (etnikai, vallási, szociális, ökológiai és más identitások), és ezeken belül is egy kozmopolita toleranciára. Egymás kölcsönös tiszteletére.

E szellemben kértük fel az akadémiai nagygyűlésen az iszlámról előadni a téma legjobb magyar ismerőjét, Maróth Miklós akadémikust (2001. november). Mutassuk meg, hogy az iszlámnak milyen szellemi-kulturális tartalékai is vannak a 21. század emberisége – és a mai iszlám irányzatokban élők – számára! Mutas-

folytatás a 29. oldalon ⇨

